

Lục Tinh Tân Văn

Đ. NGUYỄN-V. CỎA
 ADMINISTRATION
 17, RUE DE LA PAIX
 HANOI

GIÁ BÀN:
 Năm-ly, Trung-ly và Tân-ly
 Một năm 6000
 Sáu tháng 3 000
 Ba tháng 2 000
 Mua báo thì kể từ ngày
 tháng 1 và ngày 15 mỗi tháng
 và phải trả tiền trước.

六省新聞
 NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 SỐ 504
 1. Adresse télégr. : LECTUR-ANNAM

GIÁ BÀN:
 Năm-ly, Tân-ly, Tân-ly
 và Tân-ly
 Một năm 7000
 Sáu tháng 4 000
 Ba tháng 2 200
 On s'abonne sans frais dans
 tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS:
 1. BUREAU: Aux bureaux de Journal.
 2. BUREAU: Aux bureaux de Transp.
 Hô-Tân-Nhà.
 On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Hội Pasteurienne.
2. - Mề cộc thương trường.
3. - Quan Toàn quyền.
4. - Ban khen.
5. - Một bức thư.
6. - Giảng hay.
7. - Tối yếu chỉ từ.
8. - Tiếng còi chức việc.
9. - Tôn đại hình.
10. - Thi thơ ký.
11. - Trê hư.
12. - Thuốc Tây thuốc Bắc.
13. - Nhà máy xay mới.
14. - Hồng bao.
15. - Hương truyến.
16. - Lôi rao.
17. - Oan kia theo mồi.

HỘI PASTEURIENNE

*Bàn Ủy-viên đôn bà Annam mới đắc cử
 Nghĩa hội nên làm đi gì?*

Hội Pasteurienne! Hiền rồi! Những tay, bắt luận nam phụ lão ấu, có chi đó-la thời thế cho rõ sức phong-trào, hăng hĩa, mắt chẳng rời từ báo, thì đã hiểu hội Pasteurienne Nam-kỳ là một hội ngành của Pháp-quốc, quyền của bà gia thế cho Nhà-nước, mà chân cấp cho những hàng chuyên môn hóa-học tìm tòi thuốc trừ độc hầu để cứu dân đồ thế; cũng vì, cái trường thiết huyết kịch lịch mấy năm trước kia - nay nghe nhắc lại cũng còn giết mình - đã làm cho hao binh tổn tướng, sập lũy vỡ thành, kỹ nghệ tan tành của nhà rồi rã. Nhà-nước. con tro tàn sống em rồi, mắng lo tu bổ cho khỏi trễ bước đường, nên không thể rộng như xưa, chuẩn cấp cho những đấng tài ba, chuyên môn hóa-học, tìm kiếm thuốc thần, đầu rằng Nhà-nước muốn cho cái địa phương ấy càng ngày càng mở-mang, mong mới cho cái điện Pasteur càng ngày càng thêm danh trong võ-tru.

Tôi đề nói bà Bà-tước de Mun là hội-trưởng cái hội nghĩa lớn lao này tại thành Paris; tôi cũng có nói bà Thống-tướng đốc cái hội-trưởng ban hội ngành Nam-kỳ và Chánh-phủ còn đang lo lập ban hội ngành đôn bà Annam. Mới đây, nghe quan Thống đốc Nam kỳ chọn cử bà Diệp-vân-Cương làm hội trưởng, bà Đức-phò - Sĩ, bà Bùi quang - Nhơn, bà Lương văn-Mi và Huỳnh Giảng và Hội-đồng Bên làm hội-viên. Tôi tưởng chọn cử như vậy rất đáng khen, vì sự trong sạch cả đều là tay xứng đáng. Có lo chi là việc đại nghĩa này không ngày kết quả; bởi có qui cả đều là tay hiền đức, sẵn dạ nhiệt-thành; còn đôn-bà Annam trong bà Tân Saigon-Chợ-lớn và Gia-dịnh phần nhiều cũng đều là tay đức-bành nhân-tử, hay xuất của cứu cấp từ ngay, đâu hổ bỏ qua co-hội.

Thế thì nghĩa-vũ ắt thành; tin cậy sáu bà trên đây thì chẳng cần phải lo xa tính gần chi nữa. Một đôn-bà là:

Đôn-bà bà Lê Thị trên có dạ tu nhân tích-đức, biết cứu một người dương-gian bằng một vàng âm-ti mà

không tiếc của, còn nữ đôn-bà trong lục-châu lại kém chẳng ru? A há! Còn phe phụ-nữ Annam trong lục-châu! Thật phe phụ-nữ Annam trong lục-châu, làm mặt nhân-tử đức-bành, khi nghe quan Thống-đốc chọn sáu bà kể trên để giúp thành nghĩa vụ mà chẳng nói đến đôn-bà Lục-châu, thì những tay nội trợ nên phủ-hậu, bực bực danh há nhện trong cho chẳng? Chắc là không, lại chắc sao cũng phiên, song chẳng nói ra, thà trách người không vì đến. Dương ý Hội Pasteurienne Nam-kỳ phải liệu sao, nên làm đi gì, tránh khỏi điều trách móc?

Theo ý tôi tưởng: *Chậu dầu nước đầy thì thêm một đôi cành hoa vào cũng kh ng đ n đời trong mà sợ, mà lại dâng thêm lăm mồi thơm, học nữa, Sảng có sáu tinh nước trong veo, hoa tinh n o để vò tinh này, vậy mới thêm rõ ràng cho.*

Thoan lại bàn-hội đôn bà Annam đặc ra, chẳng phải để quyền nội Saigon-Chợ-lớn-Gia-dịnh; chắc song cũng tình quyền khắp cùng tỉnh có Nam-kỳ; mà nếu muốn quyền khắp Nam-kỳ, một bàn hội đôn-bà Annam sao đủ sức? Tôi tưởng đầu ai gọi cho rằng đủ, cũng chẳng dễ gì quyền, vì các bà ở Cholon-Saigon, khó mà thông thuộc đường đi nước bước trong Lục-châu cho được. Vậy thì qui hội phải toàn thể nào cho khỏi chỗ vơi chỗ đầy? Có nên cứ đặc thêm trong mỗi tỉnh một bàn hội ngành khác chăng? Nên, nên lắm; nên cứ trong mỗi tỉnh một bàn Ủy-Viên để giúp làm. Tinh như thế, tỉnh nào quyền tỉnh này, đã khỏi mất công đi mà dặng thặng. Trong Lục-châu, tỉnh nào lại chẳng có nhiều-bà tài-danh, tinh nio lại chẳng có những tay nội trợ thì gia đã dặng hẳn tám con thêm hẳn-sáu. Nếu qui hội chọn trong lục-châu mà cử bàn Ủy-Viên mỗi tỉnh, thì có lo chi nghĩa hội chẳng thành hành. Chẳng những nên chọn cử thêm bàn Ủy-Viên đôn-bà Annam có thời, mà cũng nên chọn cử một bàn Ủy-Viên đôn-bà Tây-độc chọn những tay đôn-bà Tàu có danh cho

Cộc-mề thương-trường

Trừ ra một hai khi, như trong năm mới qua rồi đây bị nhà đại thương ngoại-quốc bày mưu thiết kế mà đoạt lợi nên làm cho lúa-gạo xứ ta thình lình hạ giá và bán không được đến đôi 3 phải đi lựa cho đến mùa sau, chứ trong mấy mươi năm nay năm nào lúa gạo của xứ ta chẳng thiếu chi kể mua, có năm lúa không đủ mà bán. Quốc-dân ta thấy lúa chẳng hề khi nào mà 3, lại thấy giá mỗi năm càng cao thêm hoài thì chủ tâm lo làm cho có lúa thêm nhiều mà thôi, chứ không hay tính làm thế nào cho lúa mình trở nên tốt đẹp đắt mỗi hàng và dặng bán cho cao giá hơn lúa ngoại-quốc.

Cái vấn đề thuộc về cuộc buôn bán lúa gạo này nhà nông cũng nhà soạn báo trong xứ ta đã kể cứu nhiều lần; ấy vậy dầu tôi muốn luận nữa thì sợ chẳng khỏi luận những lời người ta thường đã có luận rồi. Tuy vậy mà trước trước làm cơm nước mua lúa gạo chỉ dùng để ăn cơm ăn mà thôi; trong mấy năm sau đây cuộc công nghệ phát minh nên các nhà công nghệ của ngoại quốc lại mua lúa gạo về mà chế tạo nhiều phẩm thực khác nữa, bởi vậy cho nên lúa gạo của xứ ta trở nên một vật rất quý báu trong hoàn cầu, ấy vậy dầu lúa mỗi ngày trồng càng chẳng ai gọi là luận vô ích. Hoàng chi xứ Nam-kỳ ta đây nhờ một thứ lúa gạo mà dân được phú túc, nước được thịnh cường, lúa gạo là huyết mạch của quốc dân ta, thế thì có vấn đề nào mà ỉu cần phải nghiên cứu hơn là vấn-đề lúa gạo được.

Tôi mới nói trước kia rằng mấy năm nay cuộc công nghệ của các nước phát minh nên lúa gạo của mình chẳng phải người ta mua về dùng làm cơm ăn mà thôi, mà lại còn dùng chế tạo ra nhiều phẩm thực khác nữa. Nếu ai có ý muốn xem số lúa gạo xuất cảng mỗi năm mà coi thì sẽ thấy khi trước lúa gạo của mình chỉ bán cho Trung-Hoa, Nhật-Bôn mà thôi, mà trong mấy năm sau đây lại còn bán cho Âu-Châu và bán cho Thế giới mới rất nhiều nữa. Người có lòng yêu dân vực nước ai xem số xuất cảng thày như vậy cũng đều khoái chí vui lòng. Nhưng mà xem số xuất cảng rồi xem tới giá gạo của ta bán tại Âu-châu thì sự vụ ấy liền đổi ra làm sự buôn chẳng xiết. Tôi mới xem một tờ báo báo Máu-quốc thì giá bán bằng phân nửa giá gạo của Ý-đại-lợi và của Tây-ban-nha mà thôi.

Đã vậy mà bạn hàng lại ra mua gạo Ý-đại-lợi và gạo Tây-ban-nha, chứ li chịu mua gạo của Đông-Pháp. Vì có gạo gạo xứ ta giá rẻ mà bạn hàng li mua, còn gạo của ngoại-quốc giá đắt mà lại bán đắt? Có phải là tại gạo xứ ta nhỏ xen lẫn vào ban Ủy-Viên Saigon-Cholon để quyền bên Khách-trú hãy ban; vậy mới gọi việc làm chính-chánh.

L. h. - M. r. u.

hột hơn gạo ngoại-quốc nên bạn hàng trường gạo xấu không chịu mua hay không? Trường chẳng phải tại như vậy bởi vì gạo Nam-kỳ tuy tốt hơn một khi mà cơm rồi nó không thũa gi gạo xứ khác, còn gạo Bắc-kỳ có thứ cũng lớn hơn chẳng thũa gi gạo Ý-đại-lợi và Tây-ban-nha. Nếu chẳng phải tại lớn hơn hay là nhỏ hơn, thì có phải là tại gạo của xứ ta không được ngon cơm bằng gạo xứ khác hay sao? Trường cũng không phải tại như vậy nữa, bởi vì trong Nam-kỳ ta có nhiều thứ gạo như gạo Ba-thắc Bái-xâu hề nấu cơm rồi thì thơm tho trắng trẻo đi thường, có gạo xứ nào mà bị kíp.

Nếu chẳng phải tại mấy có nói trên đây làm cho gạo xứ ta bán 3 và thấp giá hơn gạo ngoại-quốc, vậy thì tại là nào? Trộm nghĩ trong mấy chục ruộng lúa xứ nào người ta cũng lựa mấy giống lúa tốt mà cấy thôi, mà khi gặt đập rồi, giống nào người ta đều để riêng theo giống này chứ chẳng hề khi nào đó chung đó lộn bao giờ. Nhờ người ta làm kỹ lưỡng như vậy nên gạo coi đều hơn, chẳng hề có gạo diêm, mà cũng chẳng hề thấy một lộn lộn nhỏ lộn nhỏ nhà nông cấy lúa không biết tay thứ giống mà kể cho hết. Trong năm 1902 có một mới hội đôn lúa giống thì kể hết cho tới một trăm hai chục thứ giống, mà từ ấy đến nay còn thêm nhiều thứ giống khác nữa, thế thì gạo xứ ta làm sao mà lộn lộn gạo này với giống khác cho được. Hoàng chi trong xứ ta tuy ruộng đất đều phì nhiêu-nhưng mà có chỗ tốt, có chỗ xấu, có chỗ đất mới, có chỗ đất cũ, chỗ nào phải dùng riêng theo giống lúa này, chứ giống lúa dùng cấy đất già đem cấy chỗ đất xấu đem cấy đất già không được, thế thì ruộng xứ ta cấy nhiều giống lúa nghĩ chẳng là gì. Đã vậy mà ruộng đất xứ ta lại chia mỏng, nhất là trong mấy tỉnh ở trung-ương và ở hương đông Nam-kỳ mỗi người làm chủ một vài mẫu mỗi người cấy một giống lúa riêng, đến khi gặt đập rồi chứ đi bán thì người mua còn đó chúng lại mà xay một lược thứ tốt trộn với thứ xấu rồi ra gạo thô nhỏ mà bán báo được.

Tay vậy tình cảnh nông nghiệp trong xứ ta như thế, bây giờ muốn làm như các nước angla là trồng chừng năm bảy thứ giống rồi giống nào để riêng theo giống này, nghĩ thật là khó lung. Nhưng vậy mà hiện nay chúng ta đã thấy rõ rằng nghề nông muốn có lợi chẳng phải có làm cho có lúa nhiều mà đủ, còn phải lựa thứ giống cho tốt hơn và nên cần dặng giống mới hàng với gạo các nước nữa mới được. Vậy nên nên ta phải lựa lượng cho gặt, chẳng nên noi theo li ch mà phải ngoại-quốc đoạt hết lợi quyền. Tôi nghĩ bây giờ nếu bỏ hết các giống lúa của ta trồng xưa nay rồi mua

Rượu mạnh hiệu DEJEAN

làm cho những tay thạo rượu thầy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis freres có trữ mà thôi

giống lúa tốt của ngoại-quốc đem về mà gieo thì là chẳng tiện, bởi vì làm như vậy đã tốn hao nhiều, mà giống lúa của ngoại-quốc xưa nay mình chưa trồng, không biết nó có thích hợp với ruộng đất trong xứ mình hay không, mình phải trồng thử các thứ đất năm bảy năm động thì nghiệm thì là mất ngày giờ lắm. Vậy nếu muốn cải lương nông nghiệp trong xứ ta trồng chúng nó thì hay hơn là lựa những giống lúa đã trồng trong xứ mình xưa nay đó coi thử nào nặn cần tốt tốt, nhằm xay ra gạo trắng rồi chẳng thua kém gạo ngoại-quốc, thì dùng ruộng năm bảy thứ giống đó mà thôi, còn bao nhiêu thì bỏ hết. Tuy nói ruộng đất trong xứ ta có cỏ, có sâu, có mối, có chuột, thì phải trồng giống lúa khác nhau, song nghĩ mỗi thứ đất thì cấy chừng hai thứ giống mà thôi thì có lẽ cũng khỏi lộn lạo được.

Hiện nay tại Saigon nhà nước đã có tổ chức một số bác-vật để chuyên lựa giống lúa, mà máy hời Nông-nghiệp Thương-tê trong Nam-Kỳ có nhiều hời cũng đã ý muốn làm như vậy để phát giống tốt cho nhà nông cấy nữa. Máy năm nay sẽ Canh-nông ở Cantho lựa giống lúa Huế-Kỳ và lúa Ra-Mây rồi bán lại cho điền chủ trồng thử thì kết quả rất đẹp đẽ vô cùng. Nhà-nông trong xứ ta ngày nay ai cũng đều hiểu trồng giống lúa có lợi ích thì bán có lợi hơn là trồng mấy giống lúa lộn xộn. Ấy vậy nếu nhà-nước dạy máy sẽ Canh-nông hiệp đồng máy hời Nông-nghiệp Thương-tê mà chuyên lựa giống lúa rồi bán lại cho điền-chủ thì có lẽ nông-nghiệp xứ ta sẽ thành phát được, và gạo xứ ta mới khỏi thua sút gạo của ngoại-quốc nữa.

B. C.

Quan Toàn quyền

Viếng tòa Tân-đảo và tòa hình

Bữa thứ hai, lúc 8 giờ sớm mai, Quan Toàn quyền và quan quyền Thông đóc, có đến viếng tòa Tân-đảo và tòa hình — Bên nơi có mấy ban trưởng và có quan Giám-ti M. Philip nghiên tiếp và dẫn giải các công sự trong sự hết thảy. Khi viếng xong rồi, quan Toàn quyền đẹp ý, khen M. Philip, có công sắp đặt những công sự thiệt kỳ công.

DINH QUAN TOÀN QUYỀN

Quan Toàn quyền và lĩnh phu nhơn, ngày 11 Juillet 1921, sẽ bày tiệc đãi các quan, và các chức việc tại Châu-thành.

Thưa dịp, lúc ngài ở Saigon, tiệc này rồi, sẽ còn tiệc khác.

Ban khen

Vì lời nghị ngày 27 Juin 1921, quan quyền Thông-độc ban khen quan tham biện học bộ hạng nhất, là ông H. J. B. Pommeze, vì ba năm trên ngài chủ tọa văn phòng truyền bá, ân cần công sự, chẳng ngại khó nhọc, chính đôn oai nghị trên thì giúp việc cho Cảnh phủ quá vãng lòng, dưới dạy bảo người từng sự thiệt công kỳ.

Một bức thư

Của thủy-sư Hoa kỳ lúc từ giả kéo neo đi Ma-ni

Saigon le 26 juin 1921.

Ký dâng cho quan Thống-độc Nam-kỳ, tại Saigon.

Bản ngài.

Nhứt là tôi bần-thần, và quan quân trong ngũ, chiến thuyền thứ 35 Améric, hết sức thán-cảm, về những sự nghiêm tiếp, đãi đằng của ngài và các quan-dân, đã tận tình cùng chung tôi, khi chúng tôi về Saigon, là một thành-phố quý hóa.

Dầu cho trong lịch-sử thủy-dạo Améric cũng ít thấy có ghi rồi, những khi tiếp rước như vậy, tôi thiệt không còn biết tiếng chi mà tỏ ra cho hết đủ cái tâm tình thân ái, về lúc vui về vinh-diệu này, chỉ biết có một điều là vì phân sự tôi, là lúc viếng ấy làm cho, tỏ ra thêm sự tương-ái, của dân Améric đã chắt chừa đã lâu rồi. Không nhớ lại thì thôi, bằng có nhớ lại vui về quá, nhứt là, lúc nghiêm tiếp trọng hậu rất thắm-ân.

Ký tên: L. FREADWILL.

Phó thủy-sư Tuần đơng hạm, Tracy thứ 35.

Giàng hay

Mấy lời giàng của ông Paquin lúc phát phân thưởng học trò nam-nữ trường Pháp-việt tại Hanoi, ông Paquin là quan quyền Hồng-lý phòng thương mại.

Nước Phansa, là nước hảo hệ sang cả của nước Annam xưa, trung thành về neo vãn minh, giữ việc về đường công ích và phong hóa cho nước được bảo hộ nhờ và điều dẫn về đường thái bình, phòng ngày còn tàn họ cho cực phẩm. Các trò phải nhớ những đức hóa của Phansa đã đem qua mà rải khắp trong nước của các trò. Đàng có tướng là Phansa muốn hiệp lẫn ai mà làm, Phansa đã lo khuyến bảo lại còn giúp sức giúp công, giúp cho đến cái bổ thân huyết mầu cũng không kể, cho được khai phá điền thổ của Anam cho trở nên phì địa.

Dầu được như thế, thì cũng phải nhớ học mà nên — Bởi vậy Phansa sắp để sự học hành trong nước ra công ngày càng rộng. Từ khi ông P. Bert mà giao cho ông Dumoutier lo lập trường Pháp Việt, thì biết là bao nhiêu công cáo.

Mấy ông sau kế nghiệp mà lập ra sự học hành quá neta kịch liệt gần ta đây, thì nên nhớ ông A. Siraout rồi kế ông, thì M. Long, 2 ông biết bao nhiêu công nghiệp.

Về con trai, thì tại Hli-phòng đã nhiều trường lớn, có chỗ đủ cho số nhiều học trò — Lại mới đây có thêm sắp lớp lớn nữa để dạy các trò chung học rồi học cho giỏi hơn nữa.

Đã biết vậy mà, các trò phải nghe lời khuyến như vậy — Đứng có học mà rồi lo làm quan, lo học cho giỏi rồi làm mà, buôn bán hay là nghề nghiệp, học mà giỏi rồi đi cho làm gì cũng không sợ sự, phải tin ác như vậy sự học hành là sự cần ích hơn hết trong xã hội.

Kính tế trong xứ các trò một ngày

một thêm, thì các trò cũng nên để ý vào mà chuyên cần, có thứ tự, siêng năng theo cách Phansa thì phải thắm được việc.

Còn về các nữ sanh, tôi khuyến các nữ sanh, phải học theo pháp đã dạy trong trường rồi, chẳng phải là ta muốn cho các nữ sanh trở nên thông thái được ta muốn cho các nữ sanh trở nên, đức công hạnh mà lo lấy các việc nhà, biết siêng sóc cho cả nhà mình, khi đã lớn

Trong những việc của nữ hạnh, không nên bỏ quên, siêng sóc các thứ về sanh đẻ nhứt hó hay làm cho, vui về trong gia đạo.

Như vậy được, thì các nữ sanh đã học thành một mối của chúng ta đã chỉ bảo cho các trò Pháp Việt phải học nên, chẳng chi là la, như sự công ích và khôn ngoan của đời bà Anam mà ta lo mà khuyến nhủ.

Tôi-yêu chi từ

Trong tuần tháng Decembre 1921 sẽ mở hội thi lần thứ nhứt tại Saigon, cho mấy thầy thông-ngôn đã tinh-ngu-ý sang giúp Pháp-quốc trong lúc chính chiến (theo nghị-định ngày 5 Novembre 1920 — An hành và Công-văn nhứt báo Đông-Pháp ngày 17, Novembre — Trường 2150).

Sau sẽ định chắc ngày thi. Ai xin thi phải gửi đơn cho quan Đốc-lý Saigon và Chợ-lớn hay là các quan Tham-biện chủ tịch, nhưng mà phải kể gửi ngay cho quan Thống-độc Nam-kỳ.

Trong đơn phải chỉ rõ theo thứ tự mình muốn thi về sự nào và phải ghiêm theo:

- 1) Một tờ khai sanh và tờ sao-lý: án tòa;
- 2) Các bằng-cấp của người xin thi;
- 3) Một tờ tách hạch của bên Võ-bị hay là của quan quân-đốc; sở mình phải chừa; hoặc nữa có tờ chi thế cũng được;
- 4) Một cuốn sổ tùy tài của mình.

Siêng cần chức việc

Hương chức làng Thạnh-mỹ-an (Giãđinh) quá giỏi, nghe nói đã bắt được thằng xe kéo Ng.-v.-Lầu, đã nhiều phen ăn trộm nhiều đồ của nhều chủ, đem về để nhà cha vợ nó là tên Cang.

Nay bắt được nó, lúc trưa đương đem lui đi bán, xét nhà còn lời ra quần áo, vòng vàng bộn bộn.

Cứ bản phân làng làm tờ giải cho quan Biện lý, tên Lầu bị cầm, thì cũng là nhờ làng mà dân được bớt lo, sự ăn trộm ăn cắp trong xóm làng, mà có như vậy, thiệt cũng nặng lòng cho mỗi người thời chi lưm ăn, cho nên may mắn thay cho dân mà giải dẫn thay cho chức việc trong làng, rất phục rất kính.

Mà sao làng giải tên Lầu bỏ quên tên Cang là đứa đã chừa đồ gian, như đứa Đổng-loã, có tội, phải không? Xin ai xét lại.

Hàng Thuận-hòa

Đồ mới lại
Giày nhung và kim tuyến, đơn bà
đồng bện Tây nhẹ nhàn làm
Ông nhò Aluminium
Bao đựng thuốc hút bằng Cao-su

Lời rao

Có một người muốn lãnh diriger une institution privée ăn giá rẻ vừa rải cơm ba bữa mà thôi. Người ấy âm lãnh direction morale và direction technique, vì chữ tây xài được, chữ Anam cũng dễ xài. Văn bằng có đủ.

Ai có cần, xin hỏi bản-quáo.

P. S. Bản-quáo nhận chừng rằng người muốn lãnh trách nhiệm lớn lao này là người có tuổi, đã tăng việc giáo-dục trái-máy mươi năm, dù tài mà dũ trí.

Nguyễn-Xích-Hồng HỌC-ĐƯỜNG

Nhơn tiết nghỉ hè bản trường bãi nghỉ từ 12 Juillet chí 15 Aout 1921 nhập học.

Sĩ tử cũ hãy nhớ ngày tựu trường cho đúng, nếu trì ngày thì sẽ bị mất chỗ.

Sĩ tử mới muốn nhập học bản trường thì từ đây cha mẹ hãy viết thư xin để dành chỗ trước.

Nay cáo bạch.
NGUYỄN-XÍCH-HỒNG

LỜI RAO

Chị n y ông thợ chụp hình, các thiện nghệ đều ham chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có tính theo giá bẻTAY, như hiệu Kodak-Richard - Gaumont - Demaria - Monobloc v. v.

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình và về nghề vẽ (peinture) bán si bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lộng hình chạm khắc lém, thứ nào cũng có nhiều bộ hình khác, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuê thảo nữa.

Có bán kiến, giấy, đủ thứ thảo sang hình.

Giấy Bromure 1/2 brilliant contrast, từ hộp 400 tờ, lớn 18 x 18 thì 5 h 25 còn hộp 500 tờ thì 22 \$ 00.

Có kiến để làm hình máy xử nông nghệ.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

.....
Khi nào có việc chi hi hạ
muốn đãi đàng quan-khách
mà chẳng dùng rượu Sâm-
banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de
Bergey
Thư vira
Thì làm sao mà cho phỉ tinh
vui về đàng
Rượu này có một mình hãng
Denis freres trữ mà thôi.
.....

HỖI NGƯỜI ANNAM

Chờ nán lện thuốc của Ngoại-Quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuốc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điều
trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quá thiệt là dở thờ sảng
Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng
Hãy nán hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

Tòa Đại-hình SAIGON

Bữa thứ hai 4 Juni 1921, tòa Đại hình
cạc quan tế tục, có ông André ngồi
Đốc lý và ông Tricon ởng Carré ngồi
phó, hai bên có 3 ông hội đồng Annam,
kêu vụ thứ nhất.
Lê-van-Chấn về tội giết người lấy của
tra vào lúc đầu nó cũng chiểu tội của
mó, mà sau lại nó chối, đợ cho 2 đũa
khác a từng với nó, chớ nó không có
giết Thị-lanh, nó mắt coi chừng mà
thối.
Tòa làm án chám chước cho nó 20
năm khổ sai

THI THO'-KÝ

Chiểu theo lờnh qui quan quyền Thông-
Độc Nam-kỳ ngày 4 Juillet 1921 :
Ngày 28 Juillet 1921, lờ 7 giờ rưỡi
sớm mai, sẽ mở hội thi tại trường Bón-
quốc đặng chọn 10 thầy thợ-ký học-tập
ngã-hạ Chánh-phủ Nam-kỳ.
Bón xin thí phải gởi trước ngày 23
Juillet 1921 đến phòng-văn quán Thông-
Độc Nam-kỳ (Cabinet du Gouverneur
Bureau du Personnel).
Bài thi sẽ chấm từ 0 tới 20 điểm.
Người nào bị chám từ 0 thì không đặng
thi này bài khác.

Bài thi
1- Một bài viết mô chừng một trường
giấy không gạch và cầm người ững thí
không đặng dùng sách cùng là hỏi ai mà
sữa. Cho phép 20 phút đặng hồ đặng
đọc và sửa lại. Số chám (Coefficient) 6.
2- Một bài thi chữ viết. Chép bài viết
mò lại cho kỹ và thêm một hàng chữ
lớn theo hiệu Plament, ronde và batarde).
định 1 giờ - Số chám 5.
3- Một bài chữ langsa dịch ra quốc-
am và một bài quốc-am dịch ra chữ
langsa định 1 giờ rưỡi - Số chám 4.
4- Bón bài toán-đố về số học, ký-hà-
học và phép đo đất định 2 giờ - Số
chám 6.
5- Một bài tri về phép đo lường định
1 giờ - Số chám 3.
6- Một bài hạch về địa-dục Đông-Pháp
định 1 giờ - Số chám 3.
7- Làm bản số bộ theo kiểu cho định
1 giờ - Số chám 2.
8- Giải luận một vấn-đề cho định 2
giờ - Số chám 8.
Nếu có ai xin thí thêm đánh máy viết,
chữ nhỏ cùng là tiếng Cao-mén hay là
tiếng Lào thì Ủy-viên giám khảo sẽ hạch.
Mấy bài thí ấy cũng chám từ 0 tới 20
điểm, và số chám sẽ định hơn cho 2 về
bài đánh máy viết, và 1 cho bài chữ nhỏ
và tiếng Cao-mén và Lào.
Mấy người xin thí t nữa phải đặng
18 tuổi, còn nhiều lắm 25 tuổi. Phải
có ít khai lý-lịch, tánh hạnh, bằng cấp
trung-đặng, số học (livret scolaire) và
một tờ của quan Cai-trưởng chứng chác
về sự học hành, siêng năng tánh hạnh
của người thí.
Người học trò nào đặng Chánh-phủ
ban tiền phụ cấp mà ăn học phải làm tới

giáo ước rằng khi đặng chám đầu rói
phải làm việc ít nữa là bảy năm, nhưng
bằng không sẽ bội thường các tiến số
phí ấy cho Nhà-nước.

Trẻ hư

Mia sáu có dốt, nhà dốt có noi
Quận Trảng-bàng làng An-tinh,
thuộc hạt Tây-ninh, có một nhà có
cụy trăm anh, theo thời đại này.
Ông xưa cũng làm quan Tân-trào,
nay già phải nghỉ mà cha cũng
đương thời giúp việc tại Saigon.
Trước khi, di Saigon, người cha
cũng có làm ông xã cho làng.
Nhờ đó mà làng biết phải cử cháu
làm thủ bộ giúp việc thợ kỳ với ông
xã. Cậu này lãnh được chức việc
nhỏ, yao ra buồng ông xã chắt thường
thầy bạc và Tủ sắt để chữ rôi.
Cho nên, đem kia a từng với một
tên dân canh, làm chìa khóa giả mò
tủ mà trộm, hết 600 đồng bạc công
nhỏ của làng. Mà làng không hay.
Cách ít ngày thỉnh 1 nh quan quản
đền xé lủ, làng mở tủ ra, cháu ỏi,
bạc không có, đi đâu hết
Quan quản rầy ra, không nghe
cho Hỏy tề, phải lập tờ chày mà
chung đầu, kẻ 50 người 100 đồng, cho
đi số 600 rồi quan quản mới về.
Đề cho làng tự ý, kiếm mà bắt
đưa gian cho đực. Nhờ ông hương
cả, lanh lợi, tra vấn dân canh. Mỏi
tê ra mới mang sự tích. Tên thủ bộ
cũng công chiến tội của mình ham,
và chỉ bạc còn chón nơi gốc cay mít.
Làng đến nơi moi lấy lại, đũ bạc
y nguyên số. Rời làm tờ giải nạp tên
phạm tội Tòa Tây-ninh, tha buộe tại
ông Tòa, chosa biết
Sanh từ bắt sanh tâm, là sự như
vậy.

Thuốc tây thuốc bắc

Trong số ngày thứ sáu 27 Mai rưỡi,
bản báo đã dịch đặng đực một lờnh
cái nghị định của Toàn-quyền ngày 23
Mai 1921 về việc buôn thuốc Bắc thuốc
Nam tại Đông-Pháp. Từ bấy đợc nay
bản báo chưa đặng hết là tại chưa dịch
xong cái số tên các vị thuốc đợc cấm
bán tại Đông-Pháp. Bản báo đã hết sức
kê cứu tại nhà Thư-viện, hỏi tại trường
Báo có, tại số Y viên để dịch tên những
vị thuốc ấy ra tên chữ hoặc tên nôm
mà những chữ bản báo chữ dịch ấy
chưa đầu tra ra đực. Mà chính số Y
viên Đông-Pháp là nơi dự thảo ra tờ
nghị-dịnh này cũng không biết tên nôm
hoặc tên chữ của những vị ấy. Nghe
đầu số ấy đã gỏi nhờ trường Báo-có
dịch hộ.

Vậy bản quán không muốn để các nhà
buôn thuốc cùng các ông lang ta phải
chờ đợi lâu nữa thì nay biết đực tiếng
nôm này đợc đặng chữ ấy, đợi khi nào
số Y-viên Đông-Pháp tìm đợc hết thì
bản quán sẽ lại đặng báo đợc các ngài
biết; nhưng bản quán tưởng số Y-viên
cũng khó lòng mà dịch hết đợc những
tên nôm tên chữ ấy, vì là nhiều vị ở đây

không có bao giờ,
Phần thứ hai tờ nghị định ấy đặng
như sau này :
Cải đợc bán những thứ sau này :
1° Các thứ thuốc bời loại động vật,
trừ những thứ thuốc dùng cơ thể mà
chứa các cơ-hệ, (opoterapiques) cũng
cùng những giống sáu ban-mieu (can-
tharides, mylabres, méloès) thì không
đợc bán.
Thứ 2° Các thuốc do loài thảo mộc,
không chớ những thứ kê ở trong biểu
định theo nghị-dịnh này.
Các cửa hàng thuốc Bắc thuốc Nam
phải chịu quyền quan Giám-độc bào chế
đền khám xét. Viên ấy có quyền đợc
thí hành nghị-dịnh này và khi thấy ai
trái lệ này thì có quyền làm tờ biên bản.
Các viên chức về luật thường công có
quyền đợc khám nghiệm những điều
trái lệ về việc buôn, việc yết thí bán
nghị-dịnh này cũng là các việc khác
thuộc về sự tuác cảnh chung.

Ngoài những thứ thuốc thường có thể
dùng làm thuốc thơm hoặc là đồ gia vị
cho đồ ăn cùng là các loài thảo-mộc bán
trời đợc dùng làm thuốc uống mà tên không
kê ở trong số danh theo đây thì cầm
không đợc bán rong hay là bán ở các
chỗ công.

Những người ngoại-quốc A-đông hay
là người thuộc địa Pháp vẫn làm nghề
buôn thuốc tự lúc chưa tuyên bố nghị-
dịnh thì một trong sáu tháng phải tuân-
theo các thẻ lệ này.

Phần những khoản trong nghị-dịnh
này chưa nói đến thì các đạo chỉ-
dụng 16 Juillet 1919 định về nghề buôn
thuốc ở Đông-Pháp, việc đem vào trong
thuộc-địa, việc buôn, việc giữ việc dùng
các thứ chất đợc cũng thí hành cho các
hàng thuốc: Bắc thuốc Nam cả.

Hễ trái với lờnh nghị-dịnh này thí phải
phạt giam từ 1 ngày đến 5 ngày và phạt
tiền từ 1 đến 15 francs hay là trong hai
tôi chỉ phạt một tội mà thôi.

Nhưng về trái với các khoản trong
định thứ 5 thì thể nào cũng phải phạt giam.
Số tư nửa quan Thủ-hiền bán xứ đợc
cho phép buôn thuốc theo như điều thứ nhất
thì chỉ đợc thanh giầy phép lại hoặc
bắt đình trong ít lâu.

Bản nghị định này nhà-nước sẽ dịch
ra rói cho yết thí tinh theo tiền vốn sẽ
bón cho các hàng phải tem yết tại cửa
hàng đặng những giầy phép nói trong
đều thứ nhất để cho công chúng trông
thấy. Một bản sẽ yết tại đình các xã nào
do quan thủ-hiền bán hạt định trước.

Các vị thuốc không đợc bán

- Tương tự đẩu Abrus prœtorius L.
- Xuyên ô Aconitum Napellus L.
- Tuão ô Acoosium Unciastum L.
- Điện giã (Cây ở rừng) Atropa Belladonna L.
- Hỏa ma Cannabis Sativa L.
- Ba đầu, táo nhân Croton Tigilium L.
- Não đương Datura Alba Nees
- Não đương hoa Datura Metel L.
- Cà đợc đợc (Phật dâ nh) Datura Stramonium L.
- A-phu-hoa Papaver orientale L.
- Á phũ dung (Anh túc) Papaver somniferum L.
- Khô-sâm Ruta sylvestris Mill.

SÔNG LAU NHỜ RƯỢU (Longéité grâce à une liqueur)

Hiện bày giờ bên nước Huế-kỳ
có một vị điền chủ đũ ngoại 95
mà hời còn sức lực mạnh mẽ
như người 40 tuổi, đi đặng chỏi
hỏi, ăn nói sôi sảng, có ngày ở
ngoài trại ngoài đờng coi tới-lờ
lâm công chuyên.
Ngày nò có một người đi tham
đug, hời thí cho biết tại đũ ông nay đũ
bạc túi cao mà sức lực không phai kém yếu?
Ông giã đáp lại rằg: Có chỉ là đồ mà hời,
cđ dời lờ trước khi ăn cơm hầy uống một lờ
nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là
một thứ rượu trường sanh bổ lờ.
Người khách nghe nói cũng có lòng mộ
viete trường thọ như ông, liền về nhà sai
trẻ đi mua cho đặng thí rượu Quina Gentiane
mà đũg một bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có
đũ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu
ấy đũg về mà uống bổ quanh nhà.
Có bán trong các tiệm hàng xén
(épiceries).

Banque Industrielle DE CHINE TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HÀNG Hội biết danh vốn 1.500 muôn.

Lập bản. . . . . 1500 muôn
Hiện tại. . . . . 750 muôn
Chi tồn dư bằng tiền rừ
ngày 31 décembre 1920. 500 muôn
Đứng lý hội Quản lý
BERTHELLOS. A. J. PERNOTTE.

Phông sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74
Chi nhánh tại Bắc kinh (Pékin).

Chi thứ:
ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Namố, Pháo-
penh.
TRUNG HOA — Shanghai, Tientsin, Hong-kong,
Canton, Hankow, Fouchéou, Swatow, Tsinaïou,
Yunnanfou.
MÀN-HẬU — Moukden, Hải-sơn-huy, (Wa-
divostock, Straits Singapora, Batavia.
AU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Harrothe,
Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.
ÉTATS UNIS. — New-york, Nhat-bun, Yokohama.
THỰC-TINH. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn
nhỏ công nghệ tiền tệ, cho nên máy xứ có hoàn
bản trong hoàn các đũu mới xứ có thông tin
của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số
8, 9 và đường d'Adran số 2.
Lãnh làm hết thầy công việc các ngân hàng.
Cđ gỏi tiền, đũg toa (chèques) thí Hội tin cậy
cho 2 phần lờ, tinh theo bạc đợg.
Cần như liên quan francs hoặc khi gỏi, hoặc
bạc đợg sang qua, thí tinh trả chạc 2 phần 1/2
lờ.
Ai gỏi tiền gỏi (Eparque) hoặc bằng tiền quise
hoặc bản bạc đợg, thí đũm mà bán nghị trước.
Gỏi tiền hơn hẳn công việc hoặc bạc đợg
hoặc tiền quan, thí gỏi bạc phải hời tinh trước.
Về thường mà biết các tên gỏi tiền lờ, đũg
là tiền trê lờ, Hội công lãnh lờ.
Bản buôn về ngoại quốc, hàng chớ rừ, đũ là
trong mấy xứ, thí Hội công giúp tiền cho (traite),
hoặc sang chủ bạc y gỏi, đũg đũm tin
Lãnh gỏi, hoặc làm việc gì máy nhà Bourses
các xứ cũng có.
Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc
trái, hời hiệp cũng có.
Đứng lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tập thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn
hết trong Đông-dương này

LẬP RA VÀO NĂM 1865 TRƯỚC CỬA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Hay ông L. SOLIRÈNE, nhất hạng bào-chế sư, kè nghiệp

Saigon, ngang nhà hát Tây. Bên đó thờ thuốc Tây, tế thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử
có của ông thuốc Tây xin hãy ghé thăm cửa tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cửa ĐƯỢC-TÀNH LUYC-BIÊN cũ xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

MINH SẮNG SÓC, THEO CHỨC TRÁCH CỬA MINH, VIỆC TRI CÁCH BẢO CHẾ CỦA HÀNG, NGHĨA LÀ CÁC VIỆC CHUYÊN MÔN SƠ KHỞI, VÀ HÓA-HỌC.

Hàng này, trừ những thuốc tinh anh, không hề sai chạy, của hãng DROGUERIE COMMERCIALE DE L'UNION còn buôn bán thì nhờ vốn của người Phansa, mà sáng sọc thì thấy có bằng thiên nghệ bảo chế.

Nhờ như vậy mà ta được chắc chắn thứ thuốc của ta, hơn các thứ thuốc khác, không còn phải kiên đề, như trong xưa này thường hay cần dùng, mà nhiều khi phải bị bẻ trễ, phải thiếu, tại đường thông qua với Mẫu-Quốc ngoài biển không chừng, lại thường làm cho thuốc-địa của ta, có cần cho lắm cũng không có hàng cho kịp.

KỶ TÀU RỜI BẾN MẪU-QUỐC, MỚI GỢI QUÁ QUÁ NHIỀU, NHỮNG THUỐC MEN và ĐỒ PHỤ-TÙNG THEO HÓA-HỌC. Được như vậy thì các bịnh họa có đủ thuốc theo ỹ, đã rẽ lại mau lành bịnh.

Hàng thuốc PHARMACIE CENTRALE FRANCO-ANAMITE (đồng-nghiep Tây-Nam) này, CỬ VIỆC LO-MANH GIỎI cho hết thấy hơn dân Nam-kỳ ta.

Nhà chụp ảnh NADAL

120 rue Catinat Saigon

Hình dán giấy thuốc thân 3 cái 0\$50

Sang hình lớn thì từ 5\$00 chi 25.00

Hình chụp khéo thì 12 cái 9.00

Có bán đồ đồ phụ tùng chụp ảnh sang ảnh, và làm ảnh lớn hơn và cũng có bán đủ các thứ máy để chụp ảnh.

Có bán tượng vẽ bằng nước thuốc dầu, sơn thủy, và việc chi đủ màu. Đồ đã lồi, mới mà giá cũng phải chăng.

Máy ông chủ xe ô tô

Ô tô mà tốt hơn hết, hay hơn hết, xin đẹp hơn hết, người Annam thường ưa dùng, thì là xe Dodge.

Đã hơn 200 cái chạy rồi trong Đông pháp này 48 cái bán cho các quan chủ tỉnh và các quan Quận lý các sẽ tại Chánh-phủ Đông-pháp.

Thứ hồi những ban của máy ông có dùng xe Dodge rồi, thì máy ông sẽ nhất-định và biết cái đẹp giá của nó

Tại nhà trừ xe Auto-Hall Saigon mới được mấy cái xe Dodge, mới gởi qua, kiểu mới, ai muốn phải đến mau mau mà mua kẻo hết. Trả tiền bằng giấy Quốc trái cũng được

Máy ông, khi mua xe, nên đến mà hỏi đi thử coi thử xe Dodge này.

Bất câu mua vật chi trong hãng này, đều trả giấy quốc trái được hết.

HÀNG

ông P. Ribeyrolles et Co

10, Place du Chateau d'eau, Saigon số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng ông F. H. SCHULE.

Có thợ ráp máy giởi ở tại hãng MÁY TỐT CHẮC. — Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ần tiền công.

Nhân dịp

Muốn bán một cái ô-tô nửa mà hiệu «FORD» cũng còn mới.

Giá là: 1.800 \$

Ai muốn mua thì hỏi tại nhà in Union 157 rue Catinat, Saigon.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL DE D'ANNAM

Nº80, Bd Charner và Carabelli Saigon

HUYNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cũng quý khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm nhỏ hiệu là Hotel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu) cũng có dọn phòng ở dưới đất rất cận tiện cho quý khách

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHĂN ĐEN)

et Propriétaire Su-đơn à Bình-nhâm Lai-thieu

Chỗ làm khăn bông, Bombay và nhiều thứ đủ kiểu kim-thời, có kiểu cúp tóc muốn kết dính lại dùng như nón vậy, rất tiện phải do nỉ, bằng muốn vào thì khi đó, còn muốn dây mỏng tùy ỹ mua từ 8 tới 41 lớp thời. Giá khăn có 3 hạng bằng như 3 đồng hạng nhì 2 đồng rưỡi hạng ba 2 đồng, quý ông mua số phi tôi chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre remboursement cũng trả tiền trước tiện cho 2 mới.

Kính cáo

Rất mừng! ích lợi chung!!

Từ ngày tiêu hiệu Rao lời (ai có bằng ngân) đến nay, đã có nhiều người vui lòng đem bằng ngân khó đến bán cho tiêu hiệu, vậy tiêu hiệu hết lòng vui mừng và ước ao sao cho đồng bang ta biết rằng bằng ngân cũng có chỗ dùng tuy là việc lợi nhỏ nhện chờ ngày sau sẽ ra lợi lớn vậy!!

KỶ-TÂM-HIÊN.

giấu riêng (Trái tim-Đỏ)

Việt-nam trả cước.

61-62 Bd. Testard Cholôn gần

gare xe lửa Cholôn Mỹtho,

KÍNH.

RƯỢU CỎ-NHẠC PELLISSON

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thẻ thường «ba su-ron» (3 copraanes)
Thẻ thiết (tổ cũ mười năm)

→ SÂM-BANH

PRIOR

RƯỢU CHẮC ĐỎ

S. Marsal

ĐẠT HONS CẢNG HẠT TRẠI HON

A. COURTINAT & Co - SAIGON

RUTO RỒN TRÁI V. VERNET

đặt tại số 140-FL NIG (Martiniques)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon Chardon

ĐỀ NHỚT HON

HÀNG NGÀNH VÀ NGƯỜI THAY MẶT TRONG CẢ HOÀN CẦU

HÃY HỒI SÁCH CỎ HOA HÌNH HÃNG CHÁNH VÀ HÃNG NGÀNH SẼ CHO KHÔNG

HÀNG

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

BÁN SỈ - BÁN LẺ

HÀNG BÁN GIA TẾ HON HẾT TRONG HIỆU LỰC ĐÔNG

ở Nam-van (PNOMPENH) góc ĐƯỜNG PROTECTORAY và ĐƯỜNG DE VERNEVILLE

Hàng đến viếng kho chung tôi, kho thiết tốt và lớn hơn hết trong cõi Đông-pháp, hay là viết thư cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách tử tế lắm.

Có một mình hàng này thay mặt cho:

- Hãng Ciment Portland Artificiels de l'Indochine, ciment ở Tonkin;
- Hãng xe hơi Decauville: Xe rùa, đường rầy, các món phụ tùng thay đổi theo xe rùa và đường rầy;
- Hãng xe hơi hiệu "Bethlet": Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camions).
- Hãng Ripolin: Dầu sơn Ripolin;
- Hãng thuốc súng: Hồ tẩu, ngòi và thuốc súng;
- Hãng Larbaud Saint-Yorre: Nước suối và thuốc ngâm bịnh Larbaud Saint-Yorre;
- Hãng Bergougnan: Vó và ruột xe hơi hiệu "Bergougnan";
- Tủ sắt "Le Gaulois" cây khóa không được và đồ không cháy. — Khóa có lực tốt hơn khóa có chữ;
- Hãng xưởng tằm ở Tonkin: Phan vải rường và đất trồng tằm.

Đồ thứ:

- Đồ dùng về việc trồng tằm: Cây rường, cây xới đất, cùp, cùc, và, rùa, đồ vật dụng cho máy sợi trồng tằm;
- Đồ dùng cho những người lãnh việc làm: Đồ khi dụng cắt nhà, sắt để dùng đục sập, đá sập, tron, vườn sắt làm tủ hơi (chaudière), sắt bằng mặt đen và xi kềm kềm lợp nhà bơm để đem nước vào ruộng, bơm nhà cửa, v.v. v.v., ống gan hiệu Turquet, ống xi kềm, ống chi để dùng đặt đường nước, ống thép dùng theo nồi hơi (chaudière ống đồng và thép);
- Vật dụng làm nhà: Song hồng cửa, ống khoan, bàn lè, chốt sắt, đinh, ốc, bả-lon boulons, giầy kềm man-man đực, mảnh mảnh;
- Vật dụng trong nhà: Đồ dùng nấu ăn trang sanh, mĩ thỉ bằng mi-nhôm (aluminium), đèn, bàn ủi, lò, bàn chải, sạp đánh tể, sạp ong;
- Băng, ghế hiệu Thonet thiết;
- Những vật dụng như bàn cân vàng, thuốc súng dầu sơn, dầu trong, produits chimiques giầy gai, giầy cables, bộ may bướm, bộ làm sáo, bộ làm mũ xe kéo, xe hơi và nước hơi tưới nhà.

ràng: Bb
ngra, đđ
Vai và cá
lâm bằng
thật tốt. I
phải chún
chiều có t
màu nào
Đồn-hiệu
được như
Nêu mu

Ôt

Là một U

Bá

Sa

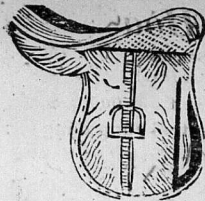
CAN

Đề chờ ch

đề tuân

UIT CÁI KIỂU T

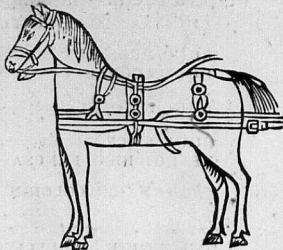
Chẩn đoán

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoa-do
Hanoi - 5, Rue Jules Ferry, 5 - Hanoi

Chúng tôi
kinh trình
chứ
quí-khách biết

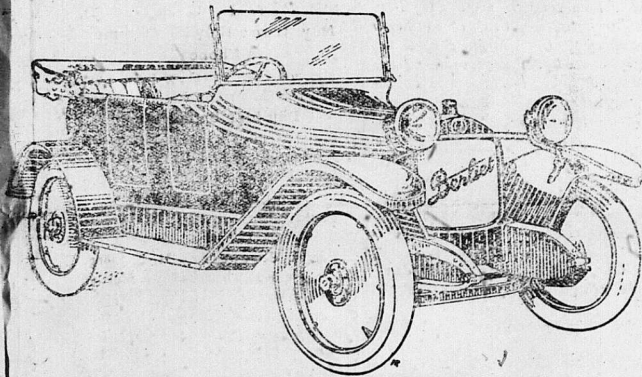
Trắng: Bền-hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Vải và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây và Hồngkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các quý-khách có lòng chiều cố muốn dùng thứ hay kiểu mẫu nào xin gửi thơ cho Bền-hiệu, Bền-hiệu xin tận kỹ tâm lực làm được như ý của quý-khách sở dụng.

Nếu mua buôn nhiều thì Bền-hiệu sẽ tính giá riêng.

Bền-hiệu có mở hiệu thợ may tây, annam nữa.

Ôtô hiệu BERLIET

Là một thứ mới bày, 4 máy 15 ngựa, năm chỗ ngồi, dùng toàn điện mà làm đèn

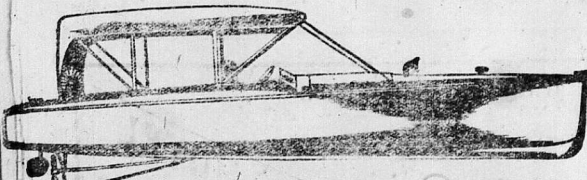

Bán giá: 22.000 quan và 24.000 quan

Tùy theo sự chừng dạn cái xe

Có trữ tại hãng DESCOURS & CABAUD

Saigon - Haiphong - Hanoi - Phnompenh

CANOT HƠI

Đồ chơi chuyên mau lẹ,
đề tuần du diên địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
Société Franco-Annamite des Anciens
Etablissements

Charles BARDON

Sté Anonyme en formation
Quai de la Marine, SAIGON (Khánh-hà)

Một cái kiểu theo loại « POPULAIRE », KÉU LÀ AUTO-GLISSEUR 36 630

Chạy nhanh đáng kể ngang giăng đẹp. Khoái huyet lạ làng sạch sẽ. Giá rẻ

Vin Tonique et Bi-nutritif

du Docteur RIP

VỆ SANH LƯU CUA LƯƠNG Y RIP CHẾ

Thứ thuốc rượu này là một vị đại bổ gân cốt cũng là tráng kiện tinh thần bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống được cả. Nưưag kẻ tuổi cao khi lực suy giảm, với thầy ngày xưa đã thừa môn học uống rượu này vô, thì ai uống cứ lâu thành công, mặt mày tươi tắn, coi trẻ lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hết uống rượu này vào thì mạnh mẽ làm liệt, da thịt đỏ sần, thân thân tráng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc tây ở đường Marins số 190 Cholon dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 190 rue des Marins Cholon.

GRAND MAGASIN
DE
Solerles
TONKINOISES
Gros et détail

PRIX TRÈS
AVANTAGEUX
POUR
l'Achat en Gros

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, - Hanoi

Bền hiệu xưa nay chuyên nghề bán sỹ và bán lẻ các hàng to lựa Bắc-kỳ như Xuyên bông tiêu, Nhiều minh gò, Lương, The, Lượi lồng, Địa minh bằng, các thứ Lụa, Lãn rộng, Lãn hẹp, Sa tron, Sa hoa, v. v.

Bền hiệu mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỹ (en gros) đừng kiếm lời nhiều.

Hàng tốt nước nhuộm kỹ; màu đen, màu trắng, màu hột gà, màu măng, màu bông phấn có đủ hết cả.

Lại có bán 1 thứ vải mùng (tulle pour moustiquaire) bề khổ rộng tới 0m80. Guốc Bả, giẻ dệt-bền, quai nung, quai da, sớ da tốt lắm. - Ghế thonets, ghế canapés, ghế chao Rokianghair, ta mới chế ra bằng mây trắng, nhẹ và chắc lắm. Giá bán rất rẻ.

Hàng gửi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gửi cho một chút tiền trước hay là gửi đủ tiền trước thì sẽ được trừ 20% về cái phần tiền đi trả trước đó, (toute avance de fonds aura droit à une remise de 20%.)

Chứ quý khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thư lại, bền hiệu sẽ hết sực c làm cho đặng vừa ý Chủ nhân Madame LƯƠNG-NGO-L-BÁY due NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính bạch.

PHAI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE VNTIGLAIREUX
Của ông lương y GULLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đưng của quan lương-y GULLIÉ lấy làm thần diệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong tim, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, RẾT VỠ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỘ DAL BỊNH CUM, GHỀ CHÓC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LẠI TRONG BỤNG

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rõ tên và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT Những bệnh gốc bởi ĐAM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Mất kỳ thuốc trị đâm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ đưng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
nữa cũng rất trong thý Elixir Tonique Antiglaires của quan lương-y Gullié.

Chính chủ trữ thuốc này là nhà PAUL GAGE PHA, một hạng người chấy dốt, ở đường GREENILLE ST GERMAIN số 101 ở tại 60 thành PARIS
VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHƯƠNG SỬU CÓ ĐAM

Solution Pautauberge

Những sự nhiễu loạn thông thái Âu-châu
đều đồng rằng nó là một thứ cây khác
mọi loại Âu-châu có một chất kêu là
arsénic.

Chất arsenic, loại hai ông danh y langan
của sa rừng arceute mà chế được thành
thuốc phẩm thì là một thứ thuốc rất hiệu
quả làm chữa trị bệnh đau phổi và đau
ngực, vì arceute là một chất tinh hay
đẹp.

Với ông bác-sĩ-yer hạng nhất tại
Paris là ông L. Pautauberge tìm ra được
mình chế luyện arceute ra thành được
giải, trộn pha với ba thứ khác mà làm
mà một thứ thuốc nước, đặt tên là.

Solution Pautauberge

Đem cho thêm họ lý làm lạ mà trị thuyên
mấy triệu người bệnh.

Đó thật là một thứ thuốc linh nghiệm
mà chữa tôn nên dùng khi chữa tôn ho,
sốt có hơi rét, với đau trong họng và
đau khô thro.

Nếu chữa tôn bị bệnh ho gió mà nặng
có đau rát nơi họng, hoặc nếu chữa tôn
không thể làm sao hết được, thì chữa tôn
đồng thông thế thuốc này mà hơn được
solution Pautauberge, là thuốc làm cho hết
tho và hết đau, mà lại làm cho ban đêm
ngủ yên giấc.

Chưa tôn khi cũng có nghe thấy biết
theo nhiều người một mấy buồn bực, xanh
mặt, thế hóa lên, xây tâm máy mệt, nhức
đầu óc mệt mỏi nơi mình, hạch nhỏ ở
mũi tuy chưa, đau nhức trong xương cốt,
đông đó nơi nó mệt, là tai, bệnh theo
sức khỏe yếu.

Hy là tại thân thể mấy người ấy biết
thứ chất mà cái bác chế y sư Âu-châu biết
mà là chlorhydơ phosphate de chaux. Hai
chất này đều có trong Solution Pautauberge
là thuốc trị thuyên những người vượn
những bệnh lý.

Có hạnh phúc chỉ hơn là có con mà
được sức khỏe. Nếu muốn nuôi con cho
mạnh khỏe, và đó, nếu con cái ốm o và khi

bầm yếu, và nếu cho chúng nó trẻ ra
được vạm vỡ, sức khỏe, ăn chơi, thì
nên cho chúng nó uống Solution Pautau-
berge là thuốc ngừa cho chúng nó khỏi
bệnh ho lao, khỏi què, khỏi yếu và khỏi
hình dạng xấu xa. Chúng nó mau lớn và
vạm vỡ. Những người tuổi trẻ mà làm
công việc khổ nhọc thì cũng là vậy.

Những chứng bệnh chứng tôi mới kể
trên đây mong làm cho người phải vượn
sanh thêm một bệnh nữa rất dễ trị là
bệnh ho lao, bệnh này tại Đông-dương
người Annam và Chi-na rất phải biết là
bạo nhiều.

Chưa tôn chẳng nên ở hè, không lo
điều trị, để cho tới vượn bệnh ho lao,
ngày kia không còn phổi thể, mà phải
chối ngặt. Solution Pautauberge chẳng
chứng là dự phòng trị bệnh, mà trong
khi lâu điệt bệnh của thì chữa tôn cũng
hãy sức lực mình thêm lên, khỏe khôn
trong mình, mặt mày vui vẻ, sáng sủa,
ăn ngon và lại trắng dương nữa.

Độ uống dự
thường:
từ 2 tới 4 muỗng lớn
mỗi ngày cho người
lớn.

từ 2 tới 4 muỗng nhỏ
mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:
Thuốc Solution Pau-
tauberge để uống và
không phải đun.

Uống thuốc Solu-
tion Pautauberge liền
trước bữa ăn, trên
một muỗng lớn trong
nửa ly nước đường.
Mường chế thì nước
đường ít hơn một
chút.

Bán tại:
Pharmacie Principale Sotiriac, Saigon
Pharmacie Franco Asiaticque Hôlary,
Cholon và trong các đợc phòng.

Hãng Thuận-Hòa

Môn bài 101 đường Catinat, Saigon
Ông Ch. NGUYỄN-PHÚ-KHAI làm Administrateur-Délégué

Hãng này buôn bán đồ nhập cảng và xuất cảng vốn 1.000.000 quan
Mua trà bạc hay là bằng giấy Quốc-trái cũng bằng
RƯỢU SAM-BANH ROSELY uống điều đặn ngon ngọt, hãy uống
thứ thì biết

RƯỢU MOUSSEUX cho người annam dùng
RƯỢU COGNAC (cô-nhac) JOBIT 7 ngôi sao. Thiết ngon uống tiêu
mà lại bo

RƯỢU STÉLANE Người annam hãy mua để phòng khi đau bụng hay
là ăn không tiêu

RƯỢU STICK cũng như quinquina vậy.
XE HƠI HIỆU LANGSA • PHILOS • Giá rẻ mà lại chắc hơn các
hiệu xe khác

MÀU SƠN HIỆU COLORIN
Giấy cho đèn bà annam dùng.
Giấy tây botine, và soulier thứ thượng hạng
DẦU THƠM HIỆU DULCI dầu này thơm lâu
DẦU MENTHE và MENTHOL HIỆU THUẬN-HÒA.
THUỐC ĐIỀU HIỆU MARYLAND, ICEBERG, KASBAH và PAC-
YAR gói 10 điếu, 20 điếu và 50 điếu, hút thơm miệng và không khô cổ.
Người ANNAM hãy mua để của HÃNG ANNAM THUẬN-HÒA thì một
thiết là giúp cho Đông-bang.

L. JACQUE CÔNG-TI

Hãng L. Jacque công-ti gốc bởi
hãng Baud công-ti sang qua C. Ban-
dier công-ti, rồi Graf, de Lailhac
công-ti, rồi Graf, Jacque công-ti bây
giờ từ nên L. Jacque công-ti, vốn là
hãng bán những đồ đồng sắt và đồ nội
dung, lâu đời hơn hết trong đất Nam-
kỳ. Kho trữ tại Saigon cũng rộng lớn
hơn hết trong thành-phố, và sáng chế
đủ thứ đồ thượng hạng cho người chọn
lựa.

Hãng L. Jacque công-ti, lừng lừng
là hàng trong đại, nên mới dám chịu bao
công tên của in ra cuốn mục lục quốc
ngữ để tiện cho quý khách dùng.

Những đồ quí-hiệu của hãng L. Jac-
que công-ti, từ bên chẳng phải là;
kể ra:

Tủ sắt hiệu Bauche là hiệu đồ có
danh từ ta nơi rằm này; nó là
Bảng rào kho nhà-ruột thầy đều dưng.
Hiệu tủ Bauche mà dưng danh lừng lẫy
thế này, nhờ bởi khắp cả hoàn-cầu, hiện
hàng đều biết sức chắc chắn của nó
Máy dưng thực nước chữa bệnh
hiệu Jacob Delafon

Nóng cách nào cũng không nức.
Thật là đẹp nhất và không hiệu nào
sánh bì.

Máy may hiệu Gnome và Rhone
Chánh hiệu Langsa điện-dần hơn hết.
MÁY TRƯỚC THỦY HIỆU Gnome
và Rhone

Máy hơi chắt có danh, riêng để dưng
vở tàu nhỏ và đồ; Tạo-tác yếu dưng làm.

Dầu hiệu Spidoleine
Đầu nhớt dưng theo máy tốt lắm mà
lại ít hao, nên các hãng làm xe hơi bên
Pháp-quốc đều ưa dùng.

Bàn ghế hiệu Thonet
Bàn ghế lại thêm chắc chắn.
Văn văn. Văn văn. . . .

Hãng L. Jacque công-ti, sáng lòng,
hề trong quý khách, si bởi xin mục-lục
thì gửi không cho liến. Trong hàng lại
có đặc biệt một số và Langsa và Annam
đem trên mười người giúp việc riêng
để lo về phần quí khách ở Lục-châu,
nghĩa là lo việc gửi đồ cho kịp và việc
thờ tin vãng lai. Nếu khi chưa quí khách
lục-châu các bởi đều chỉ, viết thư ngay
cho Bôn-hiệu, thì rồi trong một kỳ tài
có thư của Bôn-hiệu đáp hồi, chỉ phần
mình bạch giá cả các món hàng mình
muốn mua. Giá của Bôn-hiệu định trong
thư đáp hồi đây, là giá chung tính luôn
và tiền đóng thùng và tiền gửi chớ

一 黃 象 火 柴 一

SOCHETE INDUSTRISSE DES ALLUMETTES

BENTHUY - HANOI

一 河 內 宜 安 一

một mình bán
Denis-frères
đại-ly cả Đông
pháp thứ hội
quyet này.

đầy quyet này khắp nơi đồng phép bán là một sự nhỏ một hợp mà thôi

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Mỹ F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36
SAIGON

Có Bán SÙNG
Củ thờ và đủ tiền. BỊ,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đẽ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chỉ thì xin đi thư như vậy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. - SAIGON

Đặt tiệc, tùy lòng khách

CÓ PHÒNG QUÁ RỘNG TRÊN LẦU

NÀU ĂN THỢ LANGSA

Mỗi phòng có sẵn, quyet
đẹp trên trần

PHÒNG TÂM,
PHÒNG ĐÂM, CHỖ
XỨC SỜ, ĐỒ LÀ TINH
ANH SẠCH SẼ

Mỗi đêm đều có hát bóng cho khách ngồi uống
rượu xem chơi.
Chư vị đến xem thú thì chắc sẽ vui lòng.
Ban đêm giờ nào cũng đợc, chủ-nhơn sẵn lòng tiếp rước.

SAIGON - PALACE - HOTEL
NHÀ HÀNG AN-NGŨ, đường Bô Charner và Carabelli

Certifié le triage a.
Trois mille exemplaires.
Saigon le 6 juillet 1921

Saigon Imp de Union
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VAN-CÁ